

Но арабитѣ имали малко кладенци и водата била недостатъчна. Едва напоследъкъ, благодарение на стотици прокопани артезиански кладенци, сѣ заселени и обработени голѣми области въ пустинята, кждето по-рано се ширѣли само ронливи пѣсъчни полета.

Преди да се явятъ французитѣ, арабитѣ копаели своитѣ кладенци по примитивенъ и опасенъ за живота начинъ.

Майсторитѣ, които прокопавали кладенцитѣ, се ползували съ голѣмо уважение между населението и се дѣлѣли на два разреда: еднитѣ се наричали меалами, а другитѣ — ретасини. Тѣ разпредѣляли работата помежду си по следния начинъ:

Меаламътъ и неговитѣ помощници избирали мѣстото, дето смѣтали, че ще има вода, и изкопавали яма, дълбока нѣколко метра, докато се покажелъ слой, пропитъ съ глинеста, жълто-червена вода. Тогава тѣ спирали да копаятъ и изгребвали водата. Следъ това изграждали стенитѣ на ямата съ палмови дървета, а междинитѣ запълвали съ глина и лепливи фурми. Надъ ямата построявали скеля, чрезъ която провисвали кошница, изплетена отъ палмови листа.

Меаламътъ се спущалъ съ тази кошница на дъното на ямата. Съ чукъ и съ топоръ той разбивалъ последния пластъ на почвата, непосредствено подъ който се намирала водата. Този пластъ се състои отъ твърдъ камъкъ, който пуца искри подъ ударитѣ на чука. За тази последна и най-трудна работа населението плащало на меалама тѣй нареченитѣ кръвни пари (500—1000 лева златни). Когато скалата бивала пробита, водата избликвала съ такава сила, че често премазвала меалама о стенитѣ на кладенеца, или го изхвърляла пребитъ на повърхността на земята.

Следъ това се започвала не по-малко трудната работа на ретасинитѣ . . .

Понеже водата идѣла отъ пѣсъчлива почва, отворътъ се задръствалъ често съ камъни и пѣсъкъ, та ставало нужда да се прочиства.

Въ тази работа се заемали обикновено петъ ретасина. Край кладенеца запалвали огънь. Ретасинитѣ се събличали, нагрѣвали тѣлото си на огъня, намазвали се съ козя масъ, а ушитѣ си запушвали съ памукъ. Следъ това първиятъ ретасинъ влизалъ въ водата.

Опирайки се съ крака въ противоположна стена, ретасинътъ прочиталъ молитвата си, прощавалъ се съ другаритѣ си, вързвалъ се съ вѣже и, като поемалъ дълбоко въздухъ, изчезвалъ въ водата. Заедно съ него се спущала въ кладенеца и вързаната съ вѣже за скелята кошница.